

СХВАЛЕНО

рішення педагогічної ради
Смілянської загальноосвітньої школи
школи
I–III ступенів № 1
протокол № 12
від «27» 08 2026 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

наказ директора
Смілянської загальноосвітньої
школи
I–III ступенів № 1
від «28» 08 2026 року
_____ Інна ГАЙДАЙ

ПОЛОЖЕННЯ
про критерії оцінювання результатів навчання
учнів 1–9 класів
СМІЛЯНСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ
ШКОЛИ
I–III СТУПЕНІВ № 1

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні підходи, принципи, критерії, види, форми, методи та правила оцінювання результатів навчання учнів 1–9 класів Смілянської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 1.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Державного стандарту початкової освіти;
- Державного стандарту базової середньої освіти;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.06.2026 за № 922/46316;
- відповідних типових та модельних навчальних програм;
- освітньої програми закладу освіти;
- інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

1.3. Положення застосовується до оцінювання результатів навчання учнів 1–9 класів незалежно від форми здобуття ними освіти.

1.4. Система оцінювання в закладі освіти ґрунтується на компетентнісному підході та спрямована на визначення ступеня досягнення учнями очікуваних результатів навчання, визначених відповідними навчальними програмами.

1.5. Об'єктом оцінювання є результати навчання учнів.

1.6. Оцінювання є невід'ємною складовою освітнього процесу та має бути спрямоване не лише на фіксацію результату, а й на підтримку навчального поступу учня.

2. Мета та завдання оцінювання

2.1. Основною метою оцінювання є встановлення рівня досягнення учнем очікуваних результатів навчання та забезпечення його подальшого освітнього поступу.

2.2. Оцінювання виконує такі основні функції:

- **формувальну** — забезпечення відстеження навчального поступу, визначення навчальних потреб та напрямів подальшого навчання;
- **діагностичну** — виявлення сильних сторін, труднощів і прогалин у навчанні;
- **мотиваційну** — підтримка позитивної мотивації до навчання;

- **коригувальну** — визначення необхідних змін у навчальній діяльності учня та педагогічній діяльності вчителя;
- **прогностичну** — визначення подальших освітніх цілей;
- **інформаційну** — надання учням та батькам інформації про результати навчання;
- **розвивальну** — сприяння розвитку ключових компетентностей, самостійності та відповідальності учня.

3. Основні принципи оцінювання

3.1. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах:

- справедливості;
- об'єктивності;
- неупередженості;
- незалежності;
- недискримінаційності;
- доброчесності;
- систематичності;
- прозорості;
- доступності та зрозумілості критеріїв;
- компетентнісної спрямованості;
- орієнтації на навчальний поступ учня.

3.2. Критерії оцінювання мають бути зрозумілими учням і відомими до початку виконання навчального завдання.

3.3. Оцінювання не може ґрунтуватися на особистому ставленні вчителя до учня.

3.4. Під час оцінювання враховується передусім те, що учень знає, розуміє, уміє та може застосувати, а не кількість допущених ним помилок сама по собі.

3.5. Оцінювання має передбачати своєчасний і зрозумілий зворотний зв'язок.

3.6. Учень має право отримати пояснення щодо виставленої оцінки та, у визначених законодавством випадках, оскаржити результати оцінювання.

4. Загальні критерії оцінювання

4.1. Загальні критерії оцінювання результатів навчання застосовуються педагогічними працівниками під час оцінювання навчальних досягнень учнів усіх навчальних предметів та інтегрованих курсів з урахуванням їхньої специфіки.

4.2. Відповідно до наказу МОН України від 04.05.2026 № 722 загальні критерії розроблено на засадах компетентнісного підходу.

4.3. Під час оцінювання враховуються такі інтегровані показники навчальної та пізнавальної діяльності учнів:

- 1) когнітивні процеси;**
- 2) навчальна діяльність;**
- 3) рівень самостійності;**
- 4) комунікація та взаємодія;**
- 5) частота та сталість вияву результатів навчання.**

4.4. Зазначені показники застосовуються комплексно та конкретизуються відповідно до очікуваних результатів навчання конкретного навчального предмета або інтегрованого курсу.

4.5. Учитель під час розроблення критеріїв оцінювання конкретного навчального предмета враховує:

- очікувані результати навчання;
- зміст навчального предмета / інтегрованого курсу;
- вікові особливості учнів;
- характер навчальної діяльності;
- вид навчального завдання;
- рівень самостійності учня;
- можливість практичного застосування знань і вмінь.

5. Критерії за інтегрованими показниками

5.1. Когнітивні процеси

Під час оцінювання враховується здатність учня:

- сприймати та відтворювати інформацію;
- розуміти зміст навчального матеріалу;
- пояснювати, порівнювати, класифікувати та встановлювати зв'язки;
- застосовувати знання у стандартних і змінених ситуаціях;
- аналізувати інформацію;
- робити висновки;
- аргументувати власну думку;
- розв'язувати проблемні та творчі завдання.

5.2. Навчальна діяльність

Враховується здатність учня:

- виконувати навчальні завдання;
- застосовувати набуті знання та вміння;
- планувати послідовність виконання завдання;
- працювати з інформацією;
- використовувати навчальні ресурси;
- перевіряти та виправляти власну роботу;
- переносити набуті знання в нові ситуації.

5.3. Самостійність

Враховується:

- виконання завдання за зразком;
- виконання завдання за алгоритмом або інструкцією;
- здатність самостійно визначати спосіб виконання;
- потреба в допомозі вчителя;
- здатність самостійно знаходити та виправляти помилки;
- здатність планувати та контролювати власну діяльність.

5.4. Комунікація та взаємодія

Враховується здатність учня:

- висловлювати власну думку;
- слухати та розуміти інших;
- ставити запитання;
- відповідати на запитання;
- аргументувати свою позицію;
- працювати в парі та групі;
- дотримуватися правил взаємодії;
- конструктивно співпрацювати;
- використовувати відповідну термінологію та засоби комунікації.

5.5. Частота та сталість вияву результатів навчання

Враховується:

- одноразовий вияв уміння;
- повторне виконання завдання;
- стабільність результату;
- здатність застосовувати уміння в різних ситуаціях;
- перенесення сформованого уміння на нові завдання.

6. Види оцінювання

6.1. У закладі освіти здійснюються:

- формувальне оцінювання;
- поточне оцінювання;
- підсумкове оцінювання.

6.2. Формувальне оцінювання здійснюється з метою відстеження навчального поступу учня та визначення його подальших навчальних потреб.

6.3. Поточне оцінювання спрямоване на визначення рівня досягнення учнем очікуваних результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

6.4. Підсумкове оцінювання здійснюється для встановлення результатів навчання за певний період.

6.5. Підсумкове оцінювання може бути семестровим, річним та іншим, передбаченим законодавством і освітньою програмою закладу.

7. Шкали оцінювання у 1–9 класах

7.1. Відповідно до наказу МОН України № 722 правила застосування шкал оцінювання мають вікову специфіку.

7.1.1. Учні 1–2 класів

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання здійснюється виключно за вербальною шкалою.

Вербальна оцінка має характеризувати навчальний поступ учня, його досягнення, труднощі та подальші кроки.

7.1.2. Учні 3–4 класів

- формувальне оцінювання здійснюється за вербальною шкалою;
- поточне оцінювання може здійснюватися за вербальною або рівневою шкалою;
- підсумкове оцінювання здійснюється за рівневою шкалою.

Для рівневого оцінювання використовуються рівні:

- початковий;
- середній;
- достатній;
- високий.

7.1.3. Учні 5–9 класів

- формувальне оцінювання може здійснюватися за вербальною, рівневою або бальною шкалами;

- результати формувального оцінювання не враховуються під час підсумкового оцінювання;
- поточне та підсумкове оцінювання здійснюються за бальною шкалою.

7.2. Для учнів 5–9 класів застосовується 12-бальна шкала оцінювання відповідно до чинного законодавства.

7.3. За рішенням педагогічної ради окремі навчальні предмети, інтегровані курси або інші освітні компоненти можуть оцінюватися за дихотомічною шкалою «зараховано» / «незараховано» у випадках, передбачених наказом МОН № 722.

8. Організація оцінювання

8.1. Оцінювання може здійснюватися:

- учителем;
- учнем шляхом самооцінювання;
- учнями шляхом взаємооцінювання.

8.2. Самооцінювання та взаємооцінювання здійснюються за заздалегідь визначеними та зрозумілими критеріями.

8.3. Формами оцінювання є:

- усна;
- письмова;
- практична.

8.4. Оцінювання може бути:

- індивідуальним;
- груповим;
- фронтальним.

8.5. Педагогічний працівник самостійно обирає методи та інструменти оцінювання з урахуванням специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу та особливостей учнів.

9. Методи та інструменти оцінювання

9.1. До основних методів оцінювання належать:

- педагогічне спостереження;
- аналіз продуктів навчальної діяльності;
- усне опитування;

- бесіда;
- анкетування;
- інтерв'ю;
- практичні роботи;
- письмові роботи;
- навчальні проєкти;
- дослідницькі роботи;
- творчі завдання;
- тестування;
- виконання вправ;
- демонстрація практичних умінь;
- самооцінювання;
- взаємооцінювання.

9.2. Інструментами оцінювання можуть бути:

- контрольні роботи;
- діагностичні роботи;
- тести;
- практичні та лабораторні роботи;
- проєкти;
- портфоліо;
- чек-листи;
- рубрики оцінювання;
- картки спостережень;
- ситуативні нотатки;
- усні та письмові відповіді;
- цифрові інструменти оцінювання.

9.3. Обраний метод та інструмент мають відповідати очікуваному результату навчання, який оцінюється.

10. Зворотний зв'язок

10.1. Оцінювання має супроводжуватися своєчасним та зрозумілим зворотним зв'язком.

10.2. Зворотний зв'язок має містити інформацію про:

- що учень уже вміє;
- що виконано правильно;
- що потребує вдосконалення;
- як можна покращити результат;
- які наступні кроки доцільно здійснити.

10.3. Зворотний зв'язок має бути доброзичливим, конкретним, конструктивним і спрямованим на підтримку навчального поступу.

10.4. Не допускається використання оцінювання для приниження, покарання чи порівняння учнів між собою.

Вербальна шкала	Рівнева шкала	Бальна шкала
потребує істотної підтримки для досягнення результатів навчання	Початковий рівень (П)	1–3 бали
потребує ситуативної підтримки для досягнення результатів навчання	Середній рівень (С)	4–6 балів
має посутні успіхи в досягненні результатів навчання	Достатній рівень (Д)	7–9 балів
має значні успіхи в досягненні результатів навчання	Високий рівень (В)	10–12 балів

11. Особливості оцінювання учнів з особливими освітніми потребами

11.1. Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до загальних критеріїв оцінювання.

11.2. Загальні критерії можуть бути адаптовані відповідно до:

- особливостей освітнього процесу;
- освітнього середовища;
- індивідуальних навчальних цілей;
- індивідуальної програми розвитку;
- індивідуального навчального плану, за його наявності;
- модифікації змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, якщо вона передбачена.

11.3. Оцінювання здійснюється з урахуванням реального навчального поступу учня та його індивідуальних освітніх потреб.

11.4. Адаптація критеріїв не повинна автоматично означати зниження вимог до результатів навчання, якщо зміст навчального матеріалу не модифіковано.

12. Академічна доброчесність під час оцінювання

12.1. Оцінювання результатів навчання здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності.

12.2. Під час виконання навчальних завдань не допускаються:

- академічний плагіат;
- списування;
- фабрикація;

- фальсифікація;
- несамостійне виконання роботи;
- використання недозволеної допомоги;
- інші порушення академічної доброчесності.

12.3. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до законодавства та внутрішніх документів закладу освіти.

13. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

13.1. Учні мають право:

- знати критерії оцінювання;
- отримувати інформацію про результати навчання;
- отримувати зворотний зв'язок;
- здійснювати самооцінювання;
- брати участь у взаємооцінюванні;
- отримувати пояснення щодо оцінювання;
- у передбачених законодавством випадках оскаржувати результати оцінювання.

13.2. Педагогічні працівники:

- визначають методи та інструменти оцінювання;
- розробляють критерії оцінювання навчальних завдань на основі загальних критеріїв;
- ознайомлюють учнів із критеріями оцінювання;
- забезпечують об'єктивність та неупередженість оцінювання;
- надають учням своєчасний зворотний зв'язок;
- враховують вікові та індивідуальні особливості учнів.

13.3. Батьки / законні представники учнів мають право:

- отримувати інформацію про результати навчання дитини;
- отримувати роз'яснення щодо критеріїв та результатів оцінювання;
- бути поінформованими про навчальний поступ дитини.

14. Фіксація результатів оцінювання

14.1. Результати оцінювання фіксуються відповідно до встановлених вимог щодо ведення класного журналу, електронного журналу, свідоцтва досягнень та іншої документації.

14.2. Результати семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації (у разі її проведення) відображаються у свідоцтві досягнень учня відповідно до встановленого порядку.

14.3. Результати оцінювання мають відображати реальний рівень досягнення учнем очікуваних результатів навчання.

15. Підсумкове оцінювання

15.1. Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів навчання учня протягом відповідного семестру.

15.2. Річне оцінювання здійснюється на основі результатів навчання учня протягом навчального року відповідно до встановлених нормативними документами правил.

15.3. Під час підсумкового оцінювання враховуються результати навчання, а не механічне середнє арифметичне поточних оцінок.

15.4. Підсумкова оцінка має відображати рівень досягнення очікуваних результатів навчання за відповідний період.

16. Відповідальність за організацію оцінювання

16.1. Відповідальність за організацію системи оцінювання в закладі освіти несе керівник закладу.

16.2. Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання встановлених принципів і процедур оцінювання, об'єктивність, неупередженість та академічну доброчесність під час оцінювання.

16.3. Заступник директора відповідно до розподілу посадових обов'язків здійснює координацію та контроль за дотриманням єдиних підходів до оцінювання.

17. Прикінцеві положення

17.1. Це Положення набирає чинності з 01 вересня 2026 року.

17.2. Положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу.

17.3. Положення затверджується рішенням педагогічної ради та вводиться в дію наказом директора закладу освіти.

17.4. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у разі зміни законодавства у сфері освіти або за рішенням педагогічної ради.

17.5. Педагогічні працівники розробляють конкретизовані критерії оцінювання з навчальних предметів / інтегрованих курсів на основі цього Положення, очікуваних результатів навчання та відповідних навчальних програм.

17.6. Конкретизовані критерії оцінювання з навчальних предметів можуть бути схвалені педагогічною радою та використовуються педагогічними працівниками під час освітнього процесу.

18. Загальні критерії оцінювання

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
1	2	3	4	5	6	7
Початковий	1	сприймає інформацію, отриману від особи, яка проводить педагогічну діяльність (далі — педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок	виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації,	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках

		припускаючись змістових і логічних помилок				
	3	відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою педагогічного працівника; потребує періодичного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
Середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання	виконує типові репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи	включається в комунікацію за ініціативою інших; реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально	виявляє вміння епізодично
	5	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання	виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників	підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно	виявляє вміння епізодично

				групи		
	6	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої інформації	виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння епізодично
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації	виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі	долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію, отриману з різних джерел, перетворює один вид інформації в інший	виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію; порівнює позиції учасників комунікації; бере участь у пошуку рішень	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях

	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові завдання	долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
Високий	10	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	11	оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами	планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні	усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в	виступає посередником у комунікації; оцінює позиції	виявляє вміння системно в типових

			способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами, аргументуючи свій вибір	парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює / планує / організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання очікуваного результату	інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує взаємодію на досягнення спільної мети; надає конструктивний зворотний зв'язок	і нетипових ситуаціях
--	--	--	---	--	--	------------------------------